

Оцінка ефективності бюджетних програм головними розпорядниками коштів місцевого бюджету. Чи проводити під час дії режиму воєнного стану?

Незважаючи на те, що головні розпорядники коштів місцевих бюджетів починаючи з 24 лютого 2022 року працюють в умовах дії режиму воєнного стану, **оцінку ефективності бюджетних програм**, які виконувались ними протягом минулого року, **потрібно проводити**, оскільки наразі жодних виключень у чинному законодавстві щодо можливості її проведення немає.

Оновленим [Наказом Міністерства фінансів України від 26 серпня 2014 року № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів»](#) (далі – *Наказ № 836*) визначено, що головні розпорядники коштів місцевого бюджету **результати оцінки** ефективності бюджетних програм подають місцевому фінансовому органу протягом 14 календарних днів після подання річної звітності, для якої [Порядком № 419](#) Держказначейства визначений термін - **не пізніше 25 лютого** наступного за звітним року.

Для оцінювання ефективності бюджетних програм використовуються звіти про виконання паспортів бюджетних програм, які відповідно до Наказу № 836 мають бути подані головними розпорядниками до місцевих фінорганів у терміни, визначені для подання консолідованої річної звітності – тобто до 25 лютого 2023 року.

Отже, головні розпорядники мають визначитися з термінами проведення оцінки ефективності своїх бюджетних програм за підсумками 2022 року таким чином, щоб подати її результати до місцевих фінансових органів не пізніше 11 березня 2023 року.

Слід зазначити, що на даний час єдиної методики для здійснення оцінки ефективності бюджетних програм, які виконуються розпорядниками коштів місцевих бюджетів, немає.

Як правило така оцінка проводиться за удосконаленою **Методикою здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм**, що наведена у [Листі Міністерства фінансів України від 19.09.2013 р № 31-05110-14-5/27486](#)).

Зазначена Методика використовує однаковий алгоритм порівняння планових і фактично виконаних результативних показників (ефективності та якості) бюджетної програми за звітний і попередній періоди на основі формульного підходу.

Разом з тим, головним розпорядникам коштів бюджетів територіальних громад, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, близьких до зони бойових дій, тимчасово окупованих Російською Федерацією, тобто тим, у кого виконані програми бюджету 2022 року значно відрізняються від попереднього 2021 року, доцільно для здійснення оцінки своїх бюджетних програм керуватися рекомендаціями [Наказу Міністерства фінансів України № 608 від 17.05.2011 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм»](#) (із змінами, внесеними згідно з [Наказом Міністерства фінансів № 13 від 12.01.2012](#)) (*Далі – Наказ № 608*).

Згідно Наказу № 608 головний розпорядник самостійно визначає:

- обсяг і структуру інформації для оцінки;
- джерела інформації;
- технологію обробки та аналізу отриманої інформації

Таким чином, головний розпорядник може оцінити виконання своїх програм лише за 2022 рік (без порівняння з попереднім 2021 роком) здійснивши аналіз:

- відповідності бюджетної програми нормативно-правовим актам, на підставі яких передбачалося її виконання;
- мети, завдань та напрямів використання бюджетних коштів щодо реалістичності та спрямованості на результат;
- обсягів касових видатків з бюджету (порівняти відображені у звіті про виконання паспорта бюджетної програми із початковими обсягами, затвердженими паспортом бюджетної програми з поясненням причин відхилення);
- зобов'язань і стану розрахунків за ними;
- за джерелами надходжень спеціального фонду, зокрема за власними надходженнями:
  - аналіз залишків на початок і на кінець року із поясненням причин їх наявності;
  - аналіз фактичних і планових надходжень із поясненням причин відхилень.
- результативних показників бюджетної програми за напрямами використання бюджетних коштів (планових, що були затверджені паспортом бюджетної програми на 2022 рік до досягнутих за підсумками року відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми з поясненням причин розбіжностей за кожним показником окремо); стану фінансової дисципліни (дебіторської та кредиторської заборгованостей, зокрема за давних, із вказанням причини наявності або збільшення обсягів дебіторської та кредиторської заборгованостей, зокрема за давних).

За підсумками проведеної оцінки обов'язково потрібно вказати:

- обсяги виявлених фінансових порушень, якщо вони були допущені за бюджетною програмою (зокрема тих, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів і тих, що не призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів);
- обсяги відшкодованих втрат фінансових і матеріальних ресурсів;
- обсяги усунутих інших фінансових порушень.

Сформовані узагальнені результати оцінки бюджетної програми потрібно надати у будь-який можливий спосіб до місцевого фінансового органу до 11 березня 2023 року. При цьому обмін інформацією між місцевим фінорганом та головним розпорядником коштів може відбуватися у тому числі і через ІАС «LOGICA».

Нагадування: До Мінфіну результати оцінки ефективності бюджетних програм місцевими фінорганом **не надсилаються** – це власні документи головного розпорядника коштів і територіальної громади.

Згідно абзацу 1 пункту 22 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» [Бюджетного кодексу України](#) в умовах воєнного стану **не застосовуються** вимоги **частини 5 статті 28** цього Кодексу щодо *оприлюднення головними розпорядниками бюджетних коштів результатів оцінки ефективності бюджетних програм за звітний бюджетний період* (у двотижневий строк після подання річної бюджетної звітності).

Тобто головним розпорядником коштів бюджетів територіальних громад **не потрібно оприлюднювати результати проведеної оцінки** ефективності бюджетних програм, які виконувалися ними у 2022 році, оскільки режим дії воєнного стану наразі триває.

Також в умовах воєнного стану з урахуванням не застосування вимог частини 5 статті 28 Бюджетного кодексу України, головні розпорядники коштів місцевих бюджетів:

- ✓ **не здійснюють публічне подання** (до 15 березня року, що настає за звітним) інформації про виконання своїх бюджетних програм,
- ✓ **не оприлюднюють** іншу інформацію, визначену частиною 5 статті 28 БКУ, а саме: **паспорти бюджетних програм та звіти про їх виконання.**

Посилання на НПА та ресурси, що згадані у роз'ясненні:

- ✓ Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI «Бюджетний кодекс України».
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20221023#Text>

- ✓ НАКАЗ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14#Text>
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності».
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
- ✓ Лист Міністерства фінансів України від 19 вересня 2023 року «Методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм, які виконуються розпорядниками коштів місцевих бюджетів»
Режим доступу:
https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/metodyka_zdiysnennya_porivnyalnogo_analizu.pdf
- ✓ Наказ Міністерства фінансів України № 608 від 17.05.2011 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм» (Із змінами і доповненнями, внесеними наказом МФУ від 12 січня 2012 року N 13)
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0608201-11#Text>

(с) Ця публікація стала можливою завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.